

Sisäasiainministeriö
PL 26
HELSINKI

SISÄMINISTERIÖ

14. 01. 2014

INRIKESMINISTERIET

Lausuntopyyntö 20.11.2013 (SM001:00/2013)

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI
ULKOMAALAISLAIN MUUTTAMISESTA**

Sisäasiainministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa ulkomaalaislain muuttamista koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön direktiivi 2011/95/EU (jäljempänä määritelmädirektiivi). Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Tietojen antaminen

Määritelmädirektiivin 22 artiklassa säädetyn mukaisesti jäsenvaltioiden on annettava kansainvälistä suojelua saaville henkilöille tietoja heidän tähän asemaansa liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän kohtuullisesti voidaan olettaa ymmärtävän. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi viitataan tässä yhteydessä hallintolain (434/2004) 26 §:ään ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010, jäljempänä kotoutumislaki) 5 §:ään. Mainittujen säännösten perusteella viranomaisen on huolehdittava kääntämisestä asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, minkä lisäksi viranomainen voi huolehtia tulkitsemisesta ja kääntämisestä muussakin asiassa. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, että Suomen lainsäädäntö vastaa määritelmädirektiivin 22 artiklaa.

Määritelmädirektiivin säännös on luonteeltaan ehdoton. Säännöksessä tarkoitettut tiedot on annettava kielellä, jota kansainvälistä suojelua saava henkilö ymmärtää tai hänen voidaan olettaa ymmärtävän. Mainitut kansalliset säännökset sitä vastoin edellyttävät kääntämisestä ja tulkitsemisesta huolehtimista vain niissä asioissa, jotka voivat tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Muiden asioiden osalta kukin viranomainen voi itse harkita, huolehtiiko se kääntämisestä ja tulkitsemisesta.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ei käsitellä sitä, minkä viranomaisen tehtäviin kuuluu antaa direktiivin 22 artiklassa tarkoitettuja tietoja, eikä sitä, millä perusteella tällöin olisi kyse hallintolain ja kotoutumislain tarkoit-

tamasta viranomaisaloitteisesta asiasta. Luonnoksessa annettujen tietojen perusteella ei siten vielä voida päätellä, vastaako kansallinen lainsäädäntö direktiivin 22 artiklassa asetettuja vaatimuksia.

Syrjimättömyys asuntojen tarjonnassa

Määritelmädirektiivin 32 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, joilla pyritään estämään kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden syrjintä ja varmistamaan yhtäläiset mahdollisuuden majoituksen saannissa. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan 32 artiklaa koskevassa kohdassa, että yhdenvertaisuuslaki (21/2004) kieltää etnisen syrjinnän muun muassa yleisesti saatavilla olevien asuntojen tarjonnassa. Tällä perusteella luonnoksessa katsotaan, että kansallinen lainsäädäntö täyttää direktiivin vaatimukset.

Yhdenvertaisuuslain 6 §:stäkin ilmenevin tavoin etninen alkuperä, kansallinen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto ja muu henkilöön liittyvä syy, jollainen voi olla esimerkiksi henkilön ulkomaalaisoikeudellinen asema, ovat toisistaan erillisiä syrjintäperusteita. Voimassa oleva yhdenvertaisuuslaki antaa asumisen osalta suojaa syrjinnältä vain, kun kyse on etniseen alkuperään perustuvasta syrjinnästä (yhdenvertaisuuslain 2 §:n 2 momentti). Määritelmädirektiivissä tarkoitettu kansainvälistä suojelua saava henkilö voi kuitenkin tulla syrjityksi myös esimerkiksi kansalaisuutensa tai ulkomaalaisoikeudellisen asemansa vuoksi.

Oikeusministeriössä on valmisteilla yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistus, jonka tarkoituksena on laajentaa ja yhtenäistää syrjinnältä annettavaa suojaa. Uusi yhdenvertaisuuslaki kieltäisi syrjinnän asuntojen tarjonnassa kaikkien edellä mainittujen syiden perusteella. Asiaa koskeva hallituksen esitys pyritään antamaan eduskunnalle tammi- tai helmikuussa 2014.

Ylijohtaja

Asko Välimaa

Erityisasiantuntija

Timo Makkonen